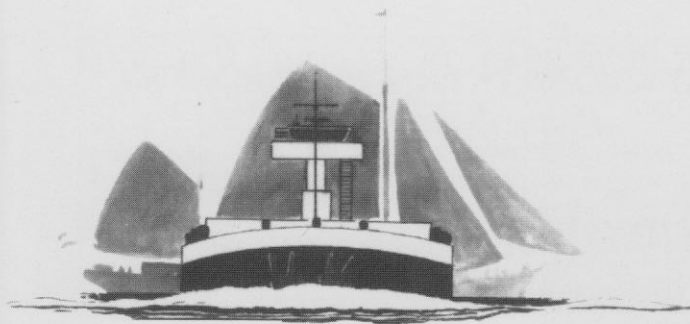

vereniging de binnenvaart

Lobith-Folkamer, Scheepvaart op de Rijn

RIJN- EN BINNENVAART IN GELDERLAND (1940-1970)

RIJN- EN BINNENVAART IN GELDERLAND (1940 - 1970)

Op school leerden we dat de Rijn bij Lobith ons land binnenkomt, en dat de Batavieren rond het begin van de jaartelling op houtvloten de Rijn af kwamen zakken. Deze volken woonden in het Taurusgebergte en verhuisden vandaar over het water naar de omgeving van Nijmegen. Hieruit mag blijken dat het vervoer over water al eeuwen oud is. Tussen toen en nu is er enorm veel veranderd in de Rijnvaart. Maar wat steeds is gebleven is het economisch belang van de Rijn, zowel voor Nederland als voor de rest van Europa. Vooral met de opkomst van de stoommachine zijn de mogelijkheden enorm verbeterd. Weer later kwam de dieselmotor, waardoor er snellere motorschepen werden gebouwd. Tegenwoordig is er de duw- en containervaart. Allemaal periodes die van enorme betekenis zijn geweest voor de Rijn- en binnenvaart.

De Rijn komt nog steeds bij Lobith ons land binnen, om zich later te splitsen in Waal, IJssel en Neder-Rijn. Verder zijn er in de provincie Gelderland nog een aantal kanalen die allen met de rivier in verbinding staan. Een aantal van die kanalen zijn helaas aan de scheepvaart onttrokken. Vanaf de bevrijding tot het begin jaren zeventig ben ik in dit gebied varende geweest. Ik wil trachten door middel van foto's in dit boekje een beeld weer te geven van deze periode. Ik hoop dat U iets van de sfeer van toen mag meebeleven. Het zijn voor mij nog steeds zeer waardevolle herinneringen.

*Scheemda, juni 1995
T. Zondag*

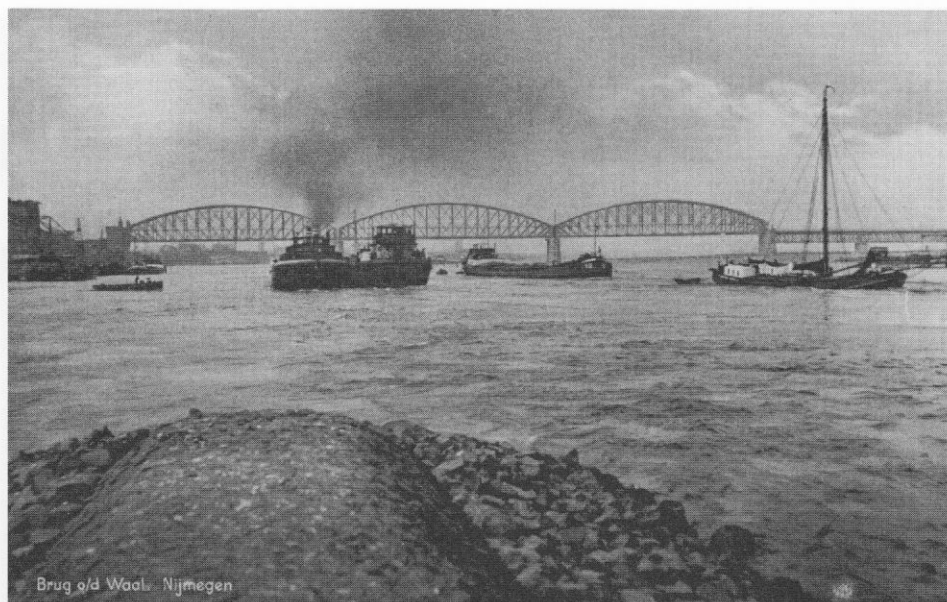
De WTAG 110 en de VULKAAN 35 liggen broederlijk bij elkaar langsrij te Lobith Tolkamer. Een spido ligt langsrij om het contact met de wal te onderhouden. Iets lager liggen waarschijnlijk enige grindschepen.

In het begin van de vijftiger jaren moest men in Lobith-Tolkamer zowel voor de afvaart, als de opvaart nog aan de wal om te klaren. De diep geladen harenaar is hoogstwaarschijnlijk met kolen geladen, gezien de deklust. De roeiboet doet dienst om aan de wal te komen.

Rust bij het Esso- bunkerschip in Millingen aan de Rijn. De sleepboot is wel al in beeld, maar de sleep moet nog komen. We zullen waarschijnlijk wel nooit te weten komen wat er achter gehangen heeft.

Op- en afvaart boven de spoorbrug in Nijmegen. De klipper en de sleepkaan zitten in één sleep. De vrouw van de klipper heeft de was buiten hangen.

Een plaatje van omstreeks 1942. Allemaal met de kop in de wal, achter de strekdam in Nijmegen. Zo had je een mooi uitzicht op de rivier, maar het was vooral voor de moeders een nadeel dat de loopplank zo steil lag.

De schepen kunnen op beurt van afroep de sluis invaren. Er kunnen er veel mee deze schutting. Er zijn nog heel wat kleine schepen die de sluis in Weurt invaren.

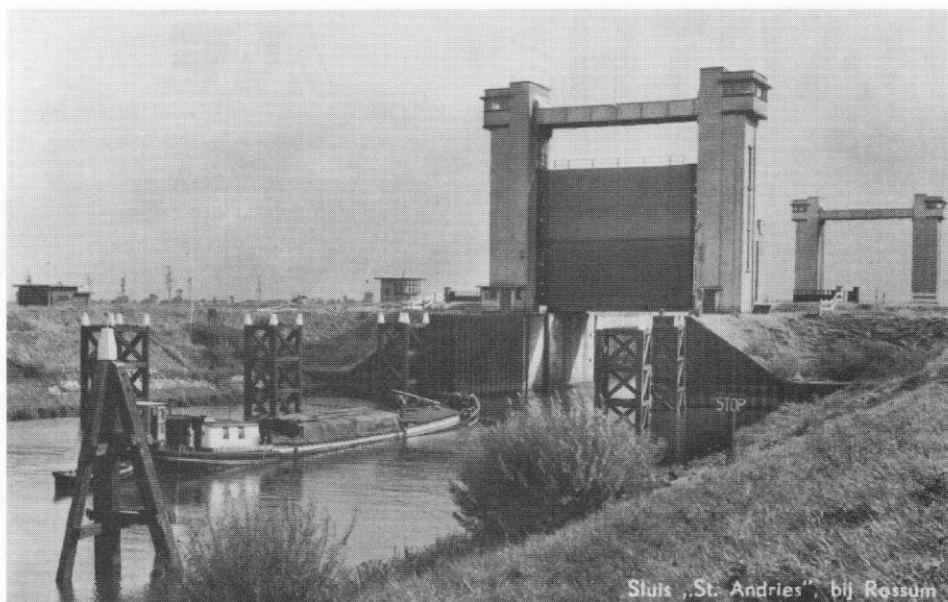
Er is weinig hoogteverschil binnen en buiten de sluis van Weurt. De benedendeur is al een klein eindje open. Zo dadelijk kunnen de grindmannen uitvaren en hun losplaatsen zien te bereiken.

Deze foto uit het begin van de zestiger jaren laat zien dat de sleepboot nog volop mee doet in de binnenvaart.

De fotograaf vond het de moeite waard om dit plaatje te schieten. Nou ik ben er blij om. Het is een prachtig beeld om te bewaren. Zo kom je ze niet meer tegen. Toch is dit nog maar 35 jaar geleden.

Sluis „St. Andries“ bij Rossum

De sluis „St. Andries“ vormt de verbinding tussen Maas en Waal. Een diepgeladen schip vaart met een rustig gangetje de openstaande sluis in.

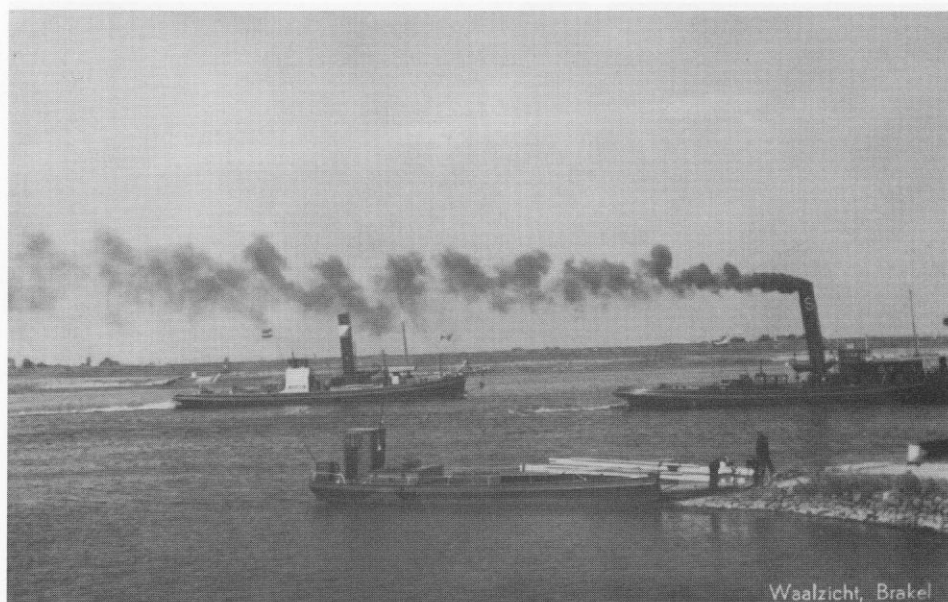

Gezicht op Haafjen

Een bijzonder sfeervol plaatje van drie lege schepen, tussen de kribben bij Haafjen. De PETRONELLA uit Numansdorp heeft waarschijnlijk al een zijschroefinstallatie, maar het grootzeil is ook nog aanwezig.

De schipper van de FRANJA heeft zijn schip stevig afgemeerd in de thuishaven Haaften. Het lijkt erop dat hij zich bezighoudt met de verkoop van olieprodukten. Op de rivier het vertrouwde beeld uit de jaren vijftig.

Twee elkaar oplopende stoomsleepboten in de opvaart bij Brakel. Zo te zien zal de stoker er nog wel een schepje bij doen. De foto dateert uit 1948.

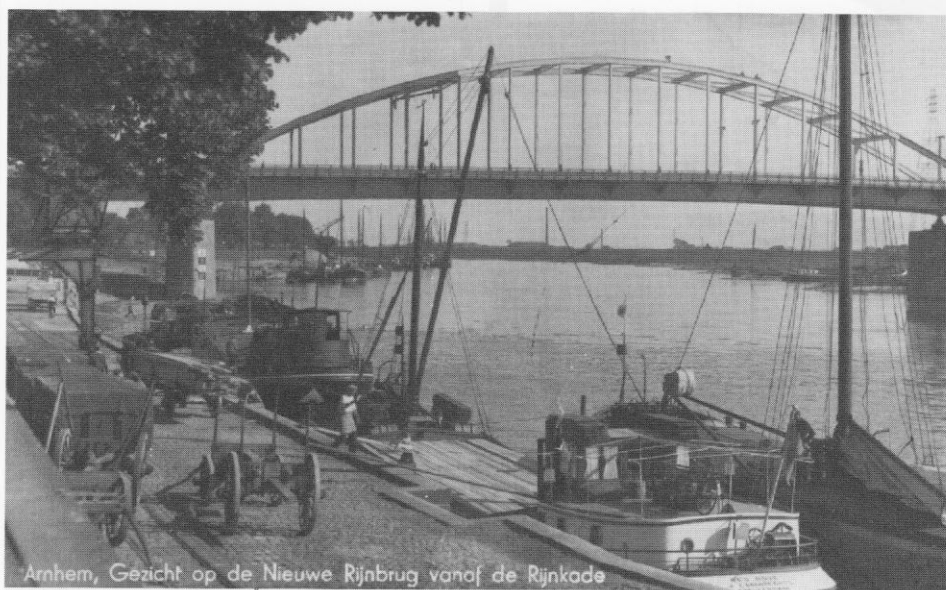

Arnhem, Gez. op de Rijn en Provinciehuis

Beneden de brug in Arnhem liggen negen lege schepen te wachten om via de beurs een reisje aan te nemen.

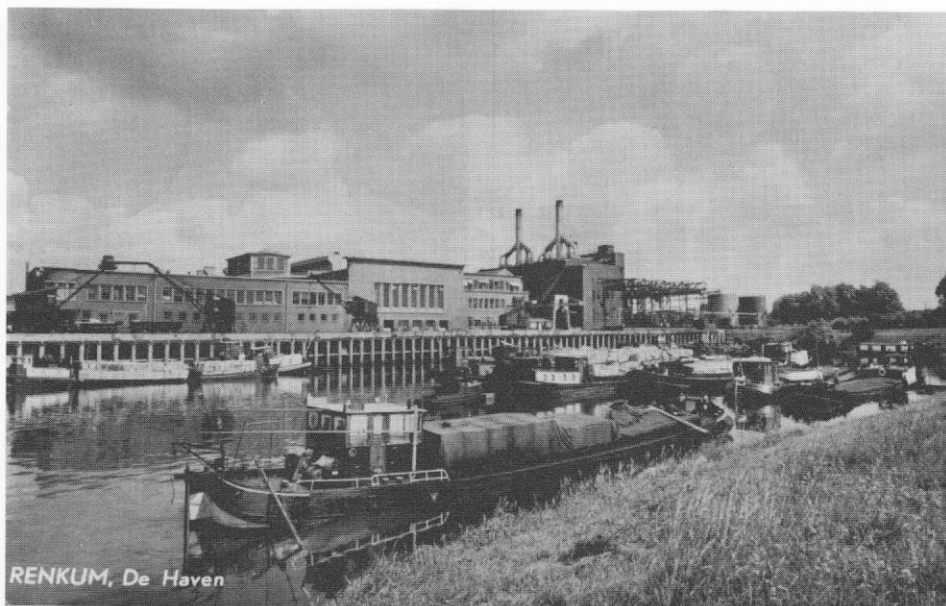
Trouwkrade 100 - 102 1975 CC Usmiden (Nederland)

Page number 100-102
Tel. (0412) 211111

Arnhem, Gezicht op de Nieuwe Rijnbrug vanaf de Rijnkade

*Schipper Lambrechts uit Amsterdam lost hier zijn lading gezaagd hout.
De luxe motor RES NOVA is wel een eenling bij al deze schepen met hoge masten op de achtergrond.*

In de haven van "Van Gelder" papierfabrieken te Renkum liggen verschillende schepen met cellulose te wachten op lossing. Zouden ze nog in liggeld komen? Ondertussen kan er wat geverfd of geteerd worden.

De gierpont in Rhenen steekt juist van wal. Gezien de ligplaats van de hageenaar rijst het vermoeden dat de schipper daarvan nu de pont bevaart. Wat een rust straalt dit beeld uit.

Bedrijvigheid aan de Oude IJssel te Doetinchem. De zandzuiger moet wachten met lossen totdat de zelflosser het bolschip met grind gelost heeft.

De sleepboot met sleepkempenaar heeft bijna zijn bestemming bereikt. Boven de spoorbrug staat het veevoeder- of kunstmestbedrijf garant voor de ontvangen lading. Het is de vraag of de kempenaar nog vaart, maar de molen op de foto is wel weer in oude glorie hersteld en herbergt thans het VVV-kantoor.

Deze foto dateert uit 1948. Het geeft een passend beeld van de loswal van Dieren met een keel en een kluiper, nog uitgerust met zeilen. De keel heeft later gevaren met zijschroef en zelflosinstallatie. Toen was het de PRO ET CONTRA uit Deventer.

De oude trappensluis te Dieren vormde jarenlang de toegang tot het Apeldoorns Kanaal. Helaas is dit kanaal voor de scheepvaart gesloten, zodat ook dit beeld geschiedenis is geworden. Een motorschuif schut hier naar buiten.

Een aakship van fors formaat, met hijstuig, levert hier zijn lading cellulose op de wal. Het is bestemd voor de papierfabriek, waar het vast voor voer.

Zand en grind behoorden tot de goederen die veel per schip vervoerd werden. Hier vaart een motor met zelfflosser, geladen met grind in de richting van Apeldoorn.

Met een prachtig landschap en een fraaie molen als decor vaart hier een lege klipper met zij-schroef in de omgeving van Wapenveld. De lichtbakken, die zo hoog op de roef geplaatst zijn, doen vermoeden dat er regelmatig met een deklust wordt gevaren.

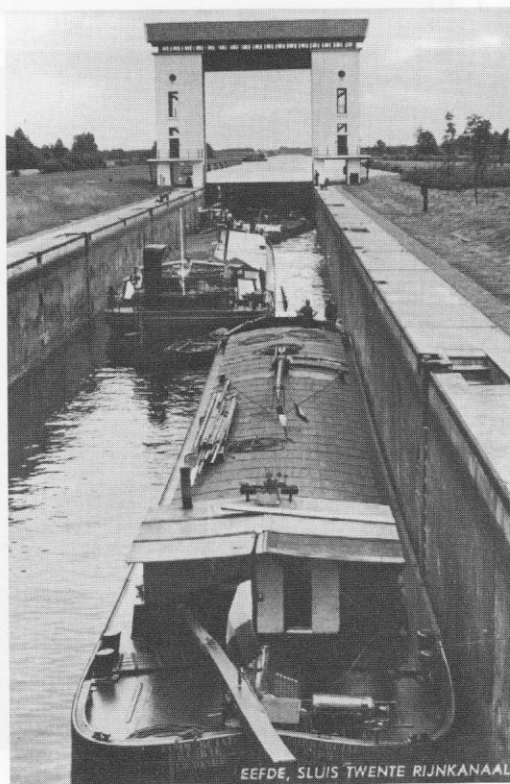

Er ging nog heel wat om in de haven van Apeldoorn in de jaren vijftig. Vooral de papierfabriek gaf nogal wat werk, maar ook de gasfabriek en betonindustrie leverden hun aandeel. Het is jammer dat het kanaal aan de scheepvaart is onttrokken. Links een motorsteilsteven in lossing, rechts de fraaie hagenaar van Verwoerd.

Zutphen. Gezicht op den IJssel

Een sleepboot met twee kempenaars bij elkaar langsij, lopen voorstrooms de IJssel af. Aan de kade liggen een beurtboot, nog onder stoom, en een klipperaak met salonroef en hijstuig, die wellicht ook in de beurtvaart zit.

EEFDE, SLUIS TWENTE RIJNKANAAL

Voor in de sluis te Eefde liggen een luxe motor en de sleepboot van een kast met open stuurstand en liggend haspel en een Belgische spits, die nog met een helmstok wordt gestuurd. Let op de bloembakjes op het roefdek.

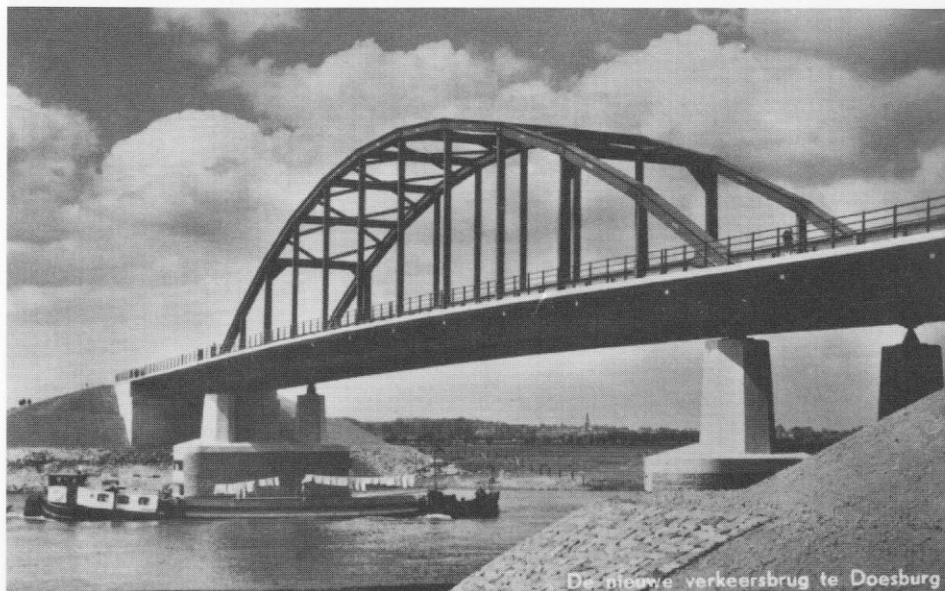

Brummen, Veer

Het veer te Brummen maakt weer zijn oversteek, maar er valt zo niet veel te verdienen met een lege pont. De klipperaak voor de loswal heeft blijkbaar vakantie. Het is alles rust.

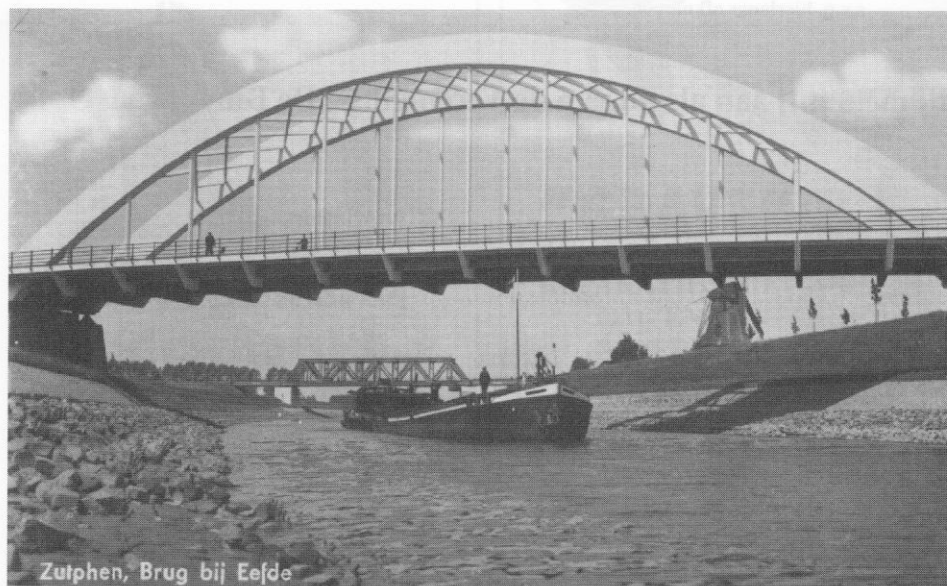

Een vooroorlogs beeld van een aantal turfschepen voor de wal in Hattem. Alhoewel deze schippers meestal niet verder kwamen dan hun thuishaven, in dit geval Hattem, vormden ze toch een opvallend beeld in de binnenvaart.

De nieuwe verkeersbrug te Doesburg

Een klipperraak zonder mast. De schipper heeft zich aangepast aan de eisen des tijds en een motor en een stuurhut geplaatst. De verkeersbrug te Doesburg vormt zeker geen belemmering voor de was die hangt te drogen.

Zutphen, Brug bij Eefde

Zo te zien aan de steenstorting is het laag water op de rivier. De motorkast met zelflosser ligt op diepte, zoals aan het bord in Westervoort is aangegeven, als het hier het Twente-Rijnkanaal opvaart.

Eefde, Kanaalzicht

Als je dit plaatje ziet roept het puur nostalgische gevoelens op. Het lijkt allemaal zo rustig met drie lege schepen achter een bootje, beneden de sluis van Eefde. Een beurtboot ligt op groen licht te wachten. Deze foto is kort voor de oorlog genomen.